

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.06.2021
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	Hetkel kehtiv
Avaldamismärge:	RT I, 31.05.2021, 2

Kaubandusliku meresõidu seadus¹

Vastu võetud 05.06.2002

[RT I 2002, 55, 345](#)

jõustumine 01.10.2002

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
19.12.2002	RT I 2003, 1, 3	16.01.2003
15.06.2005	RT I 2005, 39, 308	01.01.2006
10.12.2008	RT I 2008, 59, 330	01.01.2009
22.04.2010	RT I 2010, 22, 108	01.01.2011 jõustub päeval, mis on kindlaks määratud Euroopa Liidu Nõukogu otsuses Eesti Vabariigi suhtes kehtestatud erandi kehtetuks tunnistamise kohta Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 140 lõikes 2 sätestatud alusel, Euroopa Liidu Nõukogu 13.07.2010. a otsus Nr 2010/416/EL (ELT L 196, 28.07.2010, lk 24–26).
14.12.2011	RT I, 30.12.2011, 1	01.01.2012
15.05.2013	RT I, 30.05.2013, 4	09.06.2013
19.06.2014	RT I, 29.06.2014, 109	01.07.2014, Vabariigi Valitsuse seaduse § 107 ³ lõike 4 alusel asendatud alates 2014. aasta 1. juulil jõus olevast redaktsioonist ministrite ametinimetused.
21.11.2018	RT I, 12.12.2018, 3	01.01.2019
18.02.2020	RT I, 28.02.2020, 2	01.07.2020
25.11.2020	RT I, 10.12.2020, 1	01.01.2021
11.05.2021	RT I, 31.05.2021, 1	01.06.2021, osaliselt ohtlike ja kahjulike ainete mereveol tekitatud kahju eest kantava vastutuse ja kahju hüvitamise 1996. aasta rahvusvahelise konventsiooni 2010. aasta protokollil rahvusvahelise jõustumise päeval.

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Seaduse ülesanne

Käesoleva seadusega reguleeritakse kaubanduslikust meresõidust tulenevaid õigussuhteid.

§ 2. Kaubandusliku meresõidu mõiste

Kaubanduslikuks meresõiduks loetakse käesoleva seaduse tähenduses tegevust, mis on seotud laevade kasutamisega lasti-, reisijate-, pagasi- ja postiveoks, mere elus- ja muude ressursside ning merepõhja all asuva maapõue varade uurimiseks ja ammutamiseks, jäämurde-, pukseerimis- ja päästeoperatsioonideks ning teistel õiguspärastel eesmärkidel.

§ 3. Seaduse kohaldamine

- (1) Eesti Vabariigi sadamate vahel toimuva veo (kabotaažvedu) korral ei või lepingupooled kokku leppida välisriigi õiguse kohaldamises.
- (2) Lepingupooled võivad käesolevas seaduses sätestatud kokkuleppel kõrvale kalduda, kui seaduses ei ole otseselt sätestatud või sätte olemusest ei tulene, et seadusest kõrvalekaldumine ei ole lubatud.
- (3) Kaubandusliku meresõidu seadus ei laiene laeva asjaõiguslepingutele.

2. peatükk LASTIVEDU

§ 4. Lastiveoleping

- (1) Lastiveoleping on veoleping, millega üks isik (vedaja) kohustub teise isiku (saatja) ees meritsi vedama talle saatja poolt vedamiseks üleantud kauba sihtsadamasse ja andma seal üle kauba vastuvõtmiseks õigustatud isikule (saaja). Saatja kohustub vedamise eest maksma veotasu.
- (2) Kui lastiveolepingu sõlminud isik on ühtlasi kauba saajaks, on saajal saatja õigused ja kohustused.

§ 5. Veotähtaeg

Vedaja peab kauba kohale toimetama kokkulepitud ajavahemikul, kokkuleppe puudumisel aga ajavahemikul, mida võib hoolikalt vedajalt asjaolusid arvestades mõistlikult oodata (veotähtaeg).

§ 6. Kaupade pakkimine ja valmispanek, lastimine

- (1) Saatja peab kauba selle olemust ja kokkulepitud veoviisi arvestades pakkima nii, et see oleks kaitstud kaotsimineku ja kahjustumise eest ega tekitaks kahju vedajale, teistele isikutele, muudele kaupadele ega keskkonnale.
- (2) Saatja peab toimetama kauba vedaja nimetatud kohta vedaja määratud ajaks. Kaup peab olema kohale toimetatud sellisel viisil ja sellises seisundis, et selle saaks mugavalt ja ohutult lastida. Kohaletoimetatud kaup peab olema veokõlblikus seisundis.
- (3) Vedaja peab kauba lastima.

§ 7. Kauba ülevaatamine

- (1) Vedaja peab kauba vastuvõtmisel mõistlikul viisil kontrollima, kas kaup on pakitud käesoleva seaduse § 6 lõikes 1 nimetatud viisil. Kui kaup on kohale toimetatud konteineris või muus sarnases suletud vahendis, ei ole vedaja kohustatud vahendit seestpoolt kontrollima, välja arvatud juhul, kui on ilmne, et see ei ole täidetud nõuetekohaselt.
- (2) Vedaja peab saatjale teatama puudustest, mis ta on käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kontrolli käigus avastanud. Vedaja võib keelduda kaupa vedamast, kui puudusi ei saa kõrvaldada abinõudega, mille rakendamist saab vedajalt kauba lastimisel mõistlikult oodata.

§ 8. Ohtlikud kaubad

- (1) Ohtliku kauba puhul peab saatja vedajale õigeaegselt kirjalikult taasesitatavas vormis teatama ohu laadist. Saatja peab ohtliku kauba vedamise korral teatama vedajale ka ohtliku kauba vedamisel rakendamisele kuuluvatest ohutusnõuetest, kui seda saab temalt mõistlikult oodata. Ohtlikud kaubad peavad olema vastavalt tähistatud.
- (2) Kui vedajale ei ole ohu laadist teatatud ja kui ta ei ole sellest ka muul viisil teada saanud, võib vedaja ohtliku kauba lossida, ladustada, tagasi vedada ning vajaduse korral hävitada või kahjutuks teha.
- (3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud abinõude rakendamise korral võib vedaja saatjalt nõuda selleks tehtud vajalike kulutuste hüvitamist. Vedaja ei pea lõikes 2 nimetatud abinõude rakendamisest tekkinud kahju saatjale hüvitama.

(4) Ohtlikud kaubad, mis on vastavalt tähistatud, võib vedaja lossida, hävitada või kahjutuks teha üksnes juhul, kui kaubad vahetult ohustavad laeval viibivaid isikuid, laeva või lasti.

§ 9. Eritoiminguid nõudvad kaubad

Kui kaubaga tuleb lastimisel, lossimisel või veo kestel toimida tavapärasest erineval viisil, peab saatja sellest vedajale õigeaegselt teatama ja osutama abinõudele, mille rakendamine võib vajalik olla. Vajaduse korral peab saatja kaubad vastavalt tähistama.

§ 10. Saatedokumendid

(1) Saatja peab enne kauba vedajale üleandmist andma vedaja käsutusse dokumendid ja teabe, mis on vajalikud kauba lastimiseks või lossimiseks, samuti vedamisega seotud ametlike toimingute läbiviimiseks, eelkõige tollivormistusteks.

(2) Vedaja võib keelduda veo alustamisest või kaubad lossida, kui talle üleantud dokumendid või teave on ebatäpsed või ebatäielikud või kui talle ei ole dokumente või teavet üle antud õigeaegselt. Vedaja võib nõuda lossimise tõttu tekkinud kulude hüvitamist.

(3) Vedaja peab hüvitama talle üleantud dokumentide kaotsimineku, kahjustumisest või nende ebaõigest kasutamisest tekkinud kahju, välja arvatud juhul, kui dokumentide kaotsimineku, kahjustumise või ebaõige kasutamine toimus asjaolu tõttu, mille toimumist ja tagajärgi vedaja ei saanud vältida.

(4) Vedaja vastutus on käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud juhul piiratud summaga, mis tuleks hüvitisena maksta kauba kaotsimineku korral.

§ 11. Veotasu maksmine

(1) Veotasu tuleb vedajale maksta kauba üleandmisel saajale. Vedaja võib lisaks veotasule nõuda tema poolt kaubale tehtud kulutuste hüvitamist, mille tegemist ta võis vastavalt asjaoludele vajalikuks pidada. Vedaja ei või nõuda kulude hüvitamist, mis tekivad tavaliselt sellise lastiveolepingu täitmisel või mis oleksid vedajal tekkinud ka juhul, kui ta ei oleks lepingut sõlminud.

(2) Kui vedu ei saa vedamistakistuse tõttu lõpule viia või kui kaupa ei saa üleandmistakistuse tõttu saajale üle anda (§ 20), võib vedaja nõuda läbitud reisiteekonna pikkusele vastava veotasu maksmist ja kulude hüvitamist. Kui takistus on tekkinud vedaja süül, võib ta veotasu maksmist ja kulude hüvitamist nõuda üksnes ulatuses, milles saatjal on sellise veo vastu huvi.

(3) Kui veotasu on kokku lepitud kauba hulga, kaalu, mõõdu või muul moel määratud koguse alusel, eeldatakse tasu arvestamisel, et konossementi (§ 38) või mereveokirja (§ 47) andmed on õiged. See kehtib ka juhul, kui konossementis on andmete kohta tehtud reservatsioon, põhjendusega, et vedajal ei olnud andmete õigsuse kontrollimiseks mõistlikku võimalust.

§ 12. Veotasu kaotsiläinud kaupade eest

(1) Kaupade eest, mis on läinud veo ajal kaotsi, ei tule veotasu maksta, ettemakstud veotasu tuleb tagastada.

(2) Kui veotasu ei sõlmu kauba hulgast, kaalust, mõõdust või muul moel määratud kauba kogusest, vähendatakse seda kauba osalise kaotsimineku korral vastavalt kaotsiläinud kauba kogusele.

(3) Veotasu ei või vastavalt käesoleva paragrahvi lõigetele 1 ja 2 vähendada juhul, kui kauba kaotsimineku on tingitud kauba olemusest.

§ 13. Lastiveolepingu ülesütlemine saatja poolt

(1) Saatja võib lastiveolepingu igal ajal üles öelda, välja arvatud juhul, kui ülesütlemine põhjustaks viivituse reisi läbiviimisel, tekitaks ohu laevale või lastile või tooks kaasa muude vedaja õigustatud huvide olulise kahjustamise.

(2) Kui on väljastatud konossement, võib saatja lepingu üles öelda ainult konossementi alusel kauba üle käsutamiseks õigustatud isiku nõusolekul.

(3) Kui saatja ütleb lepingu üles, võib vedaja nõuda kokkulepitud veotasu ja hüvitamisele kuuluvate kulude maksmist.

(4) Saatja võib nõuda, et käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud summadest arvestatakse maha summa, mille vedaja on lepingu lõpetamise tõttu kokku hoidnud või muul viisil lepingu lõppemise tõttu omandanud või pahauskselt omandamata jätnud.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud nõude asemel võib vedaja nõuda kokkulepitud veotasust kolmandiku maksmist.

(6) Vedajal ei ole õigust esitada käesoleva paragrahvi lõigetes 3 ja 5 nimetatud nõudeid, kui ülesütlemine toimus vedaja kohustuse olulise rikkumise tõttu.

(7) Kui kaup on enne lepingu ülesütlemist lastitud, peab vedaja selle saatja kulul lossima. Kui leping õeldi üles vedaja kohustuse olulise rikkumise tõttu, peab vedaja kauba lossima oma kulul.

§ 14. Lastiveolepingu ülesütlemine vedaja poolt

(1) Vedaja võib lastiveolepingu üles öelda, kui kaup ei ole vedamiseks õigeaegselt kohale toimetatud.

(2) Vedaja võib lepingu ülesütlemise korral nõuda kokkulepitud veotasu ja hüvitamisele kuuluvate kulude maksmist.

(3) Saatja võib nõuda, et käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud summadest arvestatakse maha summa, mille vedaja on lepingu lõpetamise tõttu kokku hoidnud või muul viisil lepingu lõppemise tõttu omandanud või puhaukselt omandamata jätnud.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud nõude asemel võib vedaja nõuda kokkulepitud veotasust kolmandiku maksmist.

§ 15. Õigus nõuda mittetäieliku lasti vedamist

(1) Saatja võib nõuda, et vedaja alustaks kauba vedamist ka juhul, kui lastitud on ainult osa kokkulepitud kaubast (mittetäielik last), välja arvatud juhul, kui mittetäieliku lasti vedamine tekitaks ohu laevale või muudele veetavatele kaupadele.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud juhul võib vedaja nõuda kokkulepitud veotasu maksmist ning mittetäieliku lasti vedamisest tekkinud lisakulude hüvitamist. Saatja võib nõuda, et veotasust arvestatakse maha veotasu kauba eest, mida vedaja vedas lastimata kauba asemel sama laevaga.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud juhul võib vedaja nõuda täiendava tagatise andmist veotasule, seisurahale ja hüvitamisele kuuluvatele kuludele, kui nende maksmine ei ole mittetäieliku lasti vedamise tõttu käesoleva seaduse §-s 24 nimetatud pandiõiguse või muude tagatistega piisavalt tagatud.

(4) Kui kokkulepitud kaubast ainult osa lastimise põhjustas vedaja kohustuse rikkumine, võib vedaja nõuda veotasu maksmist üksnes tegelikult veetud kaupade eest. Käesoleva paragrahvi lõikeid 2 ja 3 ei kohaldata.

§ 16. Vedaja hoolsus

Vedaja peab kauba vedamiseks üleandmisest kuni kauba saajale üleandamiseni toimima kaubaga vastavalt kauba omaniku huvidele ja järgima seejuures korralikule vedajale omast hoolsust.

§ 17. Mere- ja lastiveokõlblikkus

(1) Vedaja peab hoolitsema selle eest, et laev oleks reisi alustamisel merekõlblik, nõuetekohaselt mehitatud, tehniliselt varustatud ning reisi läbiviimiseks küllaldaste tagavaradega.

(2) Vedaja peab hoolitsema ka selle eest, et laeva mehhanismid ja ruumid, kuhu kaup lastitakse, oleksid lastimise alustamisel kauba vastuvõtmiseks, vedamiseks ja säilitamiseks vajalikus seisundis (lastiveokõlblikkus).

§ 18. Lastimine tekile

Kauba võib tekile lastida ainult saatja nõusolekul, välja arvatud juhul, kui kauba tekile lastimine on ette nähtud seadusega, tuleneb kauba olemusest või on sellise kauba vedamisel tavapärane.

§ 19. Juhised kaubaga toimimiseks, kauba käsutamine

(1) Kaubaga toimimise kohta juhiste andmise õigus ja kauba käsutamiseõigus on saatjal.

(2) Vedaja peab juhiste järgima üksnes niivõrd, kui võrd juhise täitmisega ei kaasne kahjulikke tagajärgi tema tegevusele ega tema poolt veetava muu kauba saatjale või saajale. Vedaja võib saatjalt nõuda juhise järgimisega seotud kulude hüvitamist ning täiendava mõistliku veotasu maksmist. Vedaja võib juhise järgimiseks nõuda mõistliku ettemakse tasumist.

(3) Kui on välja antud konossement, on kaubaga toimimise kohta juhiste andmise õigus ja kauba käsutamiseõigus konossementi õiguspärasel valdajal. Konossementi väljaandmise korral võib vedaja juhiste järgida üksnes juhul, kui talle esitatakse konossement.

(4) Vedaja peab talle antud juhise järgimata jätmisest juhise andjale viivitamatult teatama.

(5) Kui juhise on andnud isik, kes ei olnud selleks õigustatud, ja kui juhise järgimise kohustus sõltus konossementi esitamisest, kuid vedaja on järginud juhist, ilma et talle oleks konossementi esitatud, peab ta hüvitama juhist andma õigustatud isikule juhise järgimise tõttu tekkinud kahju isegi juhul, kui kahju tekitamine oli vabandata. Sel juhul ei kohaldata käesolevas seaduses vedaja vastutuse piiramise kohta sätestatud.

(6) Kokkulepe, millega välistatakse või piiratakse vedaja kahju hüvitamise kohustust käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud juhul, ei kehti konossementi õiguspärase valdaja suhtes.

§ 20. Vedamis- ja üleandmistakistused

(1) Kui enne kauba sihtsadamasse saabumist selgub, et vedu ei saa lepingukohaselt lõpule viia (vedamistakistus) või kui pärast kauba sihtsadamasse saabumist selgub, et kaupa ei saa saajale üle anda (üleandmistakistus), peab vedaja küsima juhist kaubaga edasise toimimise kohta.

(2) Kui juhist on õigustatud andma saaja, kuid teda ei saa kindlaks teha, või kui saaja keeldub kaupa vastu võtmast, võib juhist küsida saatjalt. Kui juhise järgimise kohustus sõltus konossementi esitamisest, ei ole vaja konossementi esitada.

(3) Vedaja võib nõuda juhise järgimisega seotud kulude hüvitamist, välja arvatud juhul, kui vedamis- või üleandmistakistus on tekkinud tema süül. Juhise järgimiseks võib vedaja nõuda mõistliku ettemakse tasumist.

(4) Kui vedaja ei ole saanud mõistliku aja jooksul juhist, peab ta rakendama juhise andmiseks õigustatud isiku huvides mõistlikke abinõusid. Asjaolude kohaselt võib vedaja eelkõige:

1) kauba lossida ja ladustada või kauba kolmanda isiku juures juhist andma õigustatud isiku arvel hoiustada; kauba ladustamisel või hoiustamisel kolmanda isiku juures vastutab vedaja üksnes kolmanda isiku valiku eest;

2) kauba tagasi vedada;

3) kauba vastavalt võlaõigusseaduse § 125 lõigetes 3–6 sätestatule müüa, kui kaup on kiiresti riknev või kui kauba seisund seda nõuab või kui muude abinõude tarvitusele võtmisel tekkivad kulud oleksid kauba väärtust arvestades ebamõistlikult suured;

[RT I, 30.05.2013, 4- jdust. 09.06.2013]

4) hävitada kauba, mida ei ole võimalik või otstarbekas müüa.

(5) Vedaja võib nõuda käesoleva paragrahvi lõike 4 kohaselt rakendatud abinõudega kaasnevate vajalike kulude hüvitamist, välja arvatud juhul, kui vedamis- või üleandmistakistus tekkis vedaja süül.

§ 21. Lossimine

Vedaja peab kauba oma kulul sihtsadamasse lossima. Lossimiskohast peab ta saajat õigeaegselt teavitama.

§ 22. Saaja õigused ja maksmiskohustus

(1) Pärast kauba saabumist lossimiskohta võib saaja nõuda vedajalt kauba üleandmist. Vedaja võib kauba üleandmisest keelduda, kui lastiveolepingust tulenevad saatja kohustused, mille täitmise tähtaeg on saabunud, on täitmata ja saaja keeldub nende täitmisest.

(2) Kauba kaotamine, kahjustamine või hilinenult kohaletoimetamise korral võib saaja esitada oma nimel lepingust tulenevad nõuded vedaja vastu. Nõude esitamine saaja poolt ei välista saatja õigust esitada sama nõue.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud nõude esitanud saaja peab maksma vedajale veel võlgnetava veotasu ja hüvitamisele kuuluvad kulud kuni konossementis või mereveokirjas märgitud summani. Kui konossementi või mereveokirja ei ole väljastatud või saajale esitatud või sellest ei tulene makstava veotasu suurus, peab saatjaga kokkulepitud veotasu maksma saaja.

(4) Kui vedaja annab kauba saajale üle, nõudmata veotasu maksmist ja muude kulude hüvitamist, säilivad tema nõuded saatja vastu, kui saatja ja vedaja ei ole kokku leppinud teisiti.

§ 23. Kauba üleandmine

Kaup on saajale üle antud, kui:

1) saaja või tema esindaja on saanud kaubale otsese valduse või

2) kaup on käesoleva seaduse § 20 lõike 4 punktis 1 nimetatud juhul või muul lastiveolepingus ettenähtud juhul sihtsadamasse saajale kättesaadavalt ladustatud või hoiule antud.